

Н. С. ШЕР
ЛЕРМОНТОВ В КАВКАЗ

Превод от руски: Христо Радевски, 1979

chitanka.info

... През април 1840 година Лермонтов е осъден на второ заточение в Кавказ... В Ставропол, където пристига, го командироваат към отряда, който действа против планинците. Там между офицерите има негови приятели — братът на Пушкин, Лев Сергеевич, и други. Има и неприятни за него личности — гвардейски офицери — светски хора, които участвуват в сраженията само за чинове и ордени.

Лермонтов е верен приятел, за него дружбата е свещено чувство. Истинските му приятели го ценят за това, вярват на възвишената душа на поета, на неговото любещо сърце, макар че му се сърдят понякога за някой сполучлив прякор, за острия му език, за неукротимия му характер.

Цялото лято и есента Лермонтов прекарва в отряда. В кръвопролитните сражения, в трудните походи той учудва всички, дори старите джигити, с храбростта и сърцатостта си. Войниците го обичат — с тях той се държи просто, смята, че е длъжен да дели с тях всички трудности на походния живот.

А в това време, когато Лермонтов воюва в Кавказ, из Русия се разпространява първото му голямо прозаическо произведение „Герой на нашето време“. Лермонтов започва да работи върху него през 1838 година, а го замисля още през време на първото си заточение, 1837 година, когато живеел в Горячие воды, обикалял казашките станици, посетил малкото крайморско градче Таман, където едва не го убили контрабандисти, ходил в Грузия.

Отделните части на романа — „Бела“, „Фаталист“, „Таман“ — се печатат още през 1839 година в списание „Отечественные записки“ и сега с добавените още две части — „Княжна Мери“ и „Максим Максимич“ — излизат под общо заглавие „Герой на нашето време“. А кой е този „герой“ — Печорин — гвардейски офицер, преведен от Петербург в кавказкия армейски полк. Умен, силен и горд човек, той не може да намери приложение на силите си в тежкото време, настъпило след въстанието на декабристите, чувствува се самотен, неразбран. Той разпилява живота си за незначителни неща, а в същото време чувствува, че е роден за някаква особена, висока цел; но за разлика от мнозина от най-добрите хора на Русия той не успява да види тази цел.

Наред с главния герой Печорин Лермонтов показва и добрия, честен руснак, който служи на Кавказ — офицера Максим Максимич, и гордата красавица Бела, дъщеря на кавказки княз, и светската

госпожица — княжна Мери, които обичат всеотдайно Печорин. В романа виждаме и много други хора, които Лермонтов е срещал през време на странствованията си из Кавказ. Той разбира дълбоко и преценява правилно тези хора, познава добре бита и нравите на планинците и описва чудесна кавказката природа, която обича още от детинство.

Белински пише за романа: „Няма да хвалим тази книжка, за нея похвалите са така безполезни, както е безопасно нейното отричане. Никой и нищо няма да попречи на нейния път и продажба, докато не се разпродаде до последния екземпляр... и така ще продължава дотогава, докато руснаците говорят руски език“.

И ние знаем как в цяла Русия са обичали и четели този роман на Лермонтов. „Бях на шестнадесет години — спомня си дъщерята на Пушкин, — с възторга на младостта се увличах от «Герой на нашето време» и все разпитвах за Лермонтов, за подробности от неговия живот и дуела“. Гогол, Чехов, Толстой, Горки са ценели високо прозата на Лермонтов. „Никой още не е писал у нас такава правдива и благоуханна проза“ — казва Гогол. По-късно Чехов неведнъж повтаря, че не знае „по-хубав език от езика на Лермонтов“. А Толстой казва: „Какви сили е имал този човек! Какво е могъл да направи! Той е започнал изведнъж като властелин!“

Н. С. Шер

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.